

અરધી કીમત-Half price.

3349

SHORT SENTENCES
ENGLISH AND GUJARATI.

WITH A
GLOSSARY OF
USEFUL WORDS

For the use of Schools
AND
Private Families.

NINTH EDITION.

BOMBAY.

PRINTED AT RANINA'S UNION PRESS.

1888.

એક આનો-One anna.

સુચના.

આ નાહાની ચોપડીમાં સમાવેલાં વાંચ્યોમાં નવું કંઈ નથી. અગાઉ જુદે જુદે રૂપે છપાયેલાં વાંચ્યોમાંથી, તેમાં મુખ્ય કરી, “શ્રીનસ સેટેસીસ” માંથી આ વાંચ્યો, પોતાનાં ઘરનાં બાલકોના ખાનગી અભ્યાસ માટે નીવડી કાઢાડવામાં આવ્યાં હતાં, ને ગયાં બે ચાર વરસ થયાં એ વાંચ્યોની લખેલી નકલ, આ ચોપડી છપાવી પ્રગટ કરનારનાં કુટુંબમાં, કેટલેક દરજે પોતાનો કાયદેમંદ ઉપયોગ દેખાડવાથી, જે ખીજા કખીજાઓ તેનો લાભ લેવા ઈછતા હોય તેમનામાં પણ તેનો ફેલાવો કરવાની ધારણાથી તેને આ આકારમાં છપાવી કાઢાડવાને વાજખી વીચારવામાં આવ્યુંછે. છપાવતી વખતે એમાં જે કંઈ ફેરફાર કરવામાં આવ્યોછે તે એજ છે કે કેટલાંક સહેલાં વાંચ્યો લખી કાઢાડી તેને પેહેલ પેહેલાં મુક્યાંછે, ને તાર પછે ચહડતાં ચહડતાં ગોઠવ્યાંછે, નથી

શીરુઆતથી અભ્યાસ કરનારને કેટલેક દરજ્જે સારી સેહેલાઈ જણાયે, એવી ઉમેદ રાખવામાં આવેછે.

એ ઉપરાંત એ વાક્યોને છેડે, એકાદ બે મીત્રોની બલામણુ ઉપરથી, કુટુંબ કપીલાઓમાં અને સંસાર વેહેવારમાં વપગતા કેટલાક ઉપયોગી ઈંગ્રેજી શબ્દોના એક ન્હાનો જેવા સંગ્રહ તેમના ગુજરાતી અર્થ સાથે દાખલ કરી આ નાનકડી એપડીના ઉપયોગમાં કંઈક દરજ્જે વધારો કરયોછે.

મુંબઈ તા. ૧૦ મી આગસ્ટ ૧૮૭૨.

નહા. રૂ. રા.

- 0 -

આ નાહાની એપડીની ખીજી આવૃત્તિમાં કંઈ સેજસાજ જે વધારો કરયોછે તે એ છે કે વાક્યોને છેડે કેટલીક ઈંગ્રેજી કેહવતો, તેમના બંધ ખેરતા ગુજરાતી અર્થો સાથે દાખલ કરીછે તથા ચીઠી પત્રી લખવાના એકાદ બે નાહાના જેવા નમુના વગેરે હુમેરીને એ એપડીના ઉપયોગમાં વધારો કરયોછે.

મુંબઈ તા. ૧૫ મી એપ્રિલ ૧૮૭૩.

નહા. રૂ. રા.

SHORT SENTENCES
ENGLISH & GUJARATI.

He cries,
તે રડેછે.

His house,
તેનું ઘર.

Birds fly,
પક્ષીઓ ઉડેછે.

Poor cow,
ગરીબ ગાય.

Bad boy,
ખરાબ છોકરો.

I know,
હું જાણું છું.

Good girl,
સારી છોકરી.

I want,
મને નેઈએછે.

I spoke,
હું બોલ્યો.

He wants,
તેને નેઈએછે.

He went,
તે ગયો.

You go,
તમે જાઓ.

We go,
હમે જઈએછ.

He goes,
તે જાએછ.

We do,
હમે કરીએછ.

He runs,
તે દોડેછ.

My ox,
માહારો બળદ.

He sees,
તે જુએછ.

My book,
માહારી ચોપડી.

I see,
હું જોઈછું.

He speaks,
તે બોલેછે.

My name,
માહારું નામ.

He talks,
તે વાત કરેછે.

He swims.
તે તરેછે.

Dark room,
અંધારો ઝોરડો.

God knows,
ખુદા જાણેછે.

Who comes?
કોણ આવેછે?

Race Horse,
સરતનો ઘોડો.

Good news,
સારી ખબર.

Old man,
ઘરડો માણસ.

Who says?
કોણ કહેછે?

Young girl,
જવાન છોકરી.

I say,
હું કહું છું.

Yes sir,
હા સાહેબ.

Red colour,
રાતો રંગ.

Good food,
સારો ખોરાક.

Blue cloth,
આસમાની કપડું.

He gives,
તે આપેછે.

Hot Water,
ગરમ પાણી.

He reads,
તે વાંચેછે.

Bad blood,
ખરાબ લોહી.

Who jumps?
કોણ કુદેછે?

Small eyes,
નહાની આંખો.

I took,
મેં લીધું.

Sit right, યરાયર યેસો.
 Go back, પાછા જાઓ.
 Go soon, જલદી જાઓ.
 Go up, ઉપર જાઓ.
 Go down, નીચે જાઓ.
 Go in, અંદર જાઓ.
 Go out, બાહર જાઓ.
 Come to-mor-row, કાલે આવજો.
 Come near, પાસે આવો.
 Come in, અંદર આવો.
 Fear God, યોદાથી ડરો.
 Be silent, ચુપ રહો.
 Draw lines, લીટી ડેરો.
 Send him, તેને મોકલો.
 Do so, એમ કરો.
 Ask him, તેને પુછો.

Say so, એમ કહો.

Call him, તેને યોનાવો.

Come back, પાછા આવો.

Come soon, જલદી આવો.

Take care, સંભાલ રાખો.

Look out, બાહાર જુઓ.

Bring up, ઉપર લાવો.

Take away, લઈ જાઓ.

Stop him, તેને ઉભા રાખો.

Give him, તેને આપો.

Tell him, તેને કહો.

Run fast, જલદી દોડો.

Go home, ઘેર જાઓ.

Speak clear-ly, બરાબર બોલો.

Get up, ઉભા થાઓ.

Stand up, ઉભા થાવો.

Look here, અહીંનાં જુઓ.

Eat it, તે ખાવો.

Drink it, તે પીઓ.

Give back, પાછું આપો.

Read it, તે વાંચો.

Put down, નીચે મુકો.

Be quick, વેહેલા થાવો.

Make haste, ઉતાવળ કરો.

Catch him, તેને પકડો.

Beat him, તેને મારો.

Cut it, તે કાપો.

Use it, તે વાપરો.

Be quiet, ચુપ થાવો.

Walk fast, જલદી ચાલો.

Go there, તાંહાં જાઓ.

Make tea, ચા બનાવો.

Go to school, નિશાળે જાઓ.
 Call the sepoy, શીયાઈને તોડો.
 Clean it well, બરાબર સાફ કરજો.
 Wash your face, તમારું મોઢોડું ધોવો.
 It is dirty, તે મેલું છે.
 Bring some water, થોડું પાણી લાવો.
 Mend my pen, માહારી કલમ ધડો.
 Shut the door, બારણું બંધ કરો.
 It is rain-ing, વરસાદ આવેછે.
 Where is it? તે કાંહાં છે?
 It is dead, તે મુઝેલું છે.
 Birds have wings, પક્ષીઓને પાંખો હોયછે.
 Men have arms, માણસોને હાથ હોયછે.
 Wait a little, જરા સખર કરો.
 Who was here? અહિયાં કોણ આવ્યું હતું?
 The dog barks, કુત્રો બસેછે.
 The cock crows, કુકડો વાસેછે.
 The bee hums, મધમાખ ગુંગું કરેછે.
 Take your choice, તમારે ગમે તે લેવો.
 He is up-stairs, તે માળ ઉપર છે.

Do not laugh, હશે ના.

You came late, તમે મોડા આપ્યા.

Is he gone? તે ગયો કે?

It is broken, તે બાગેલું છે.

Learn your lesson, તમારો પાઠ કરો.

If you please, જો તમારી મરજી.

You are lazy, તમે આળસુ છો.

He turned pale, તે ફીકો પડી ગયો.

Pick it up, તે ઊંચકી લેવો.

It is ripe, તે પાકું છે.

Who are you? તમે કોણ છો?

Who is he? તે કોણ છે?

Bring my break-fast, માહારો નાસતો લાવો.

Light the lamp, દીવો કરો.

Who is there? ત્યાં કોણ છે?

Say that again, ફરીથી બોલો.

Comb your hair, તમારા બાલ હોરો.

He is dressing, તે કપડાં પહેરે છે.

He fell down, તે પડી ગયો.

Was he hurt? તેને કંઈ વાગ્યું કે?

I am sleepy, મને ઉંઘ આવેછે.
 Raise your hands, તમારા હાથ ઊંચકો.
 Take this note, આ ચિઠ્ઠી લઈ જાઓ.
 Hold it fast, તે મજબુત પકડજો.
 Who told you? તમને કોણે કહ્યું?
 How comes it? એમ કેમ થાય?
 At this rate, એ હસાશે.
 Does it rain? વરસાદ આવેછે કે?
 Is it rain-ing? શું વરસાદ આવેછે?
 It rains fast, જાણે વરસાદ આવેછે.
 Do not forget, ભુલશો નહિ.
 Open this letter, આ કાગળ ઉઘેડો.
 I love him, હું તેને ચાહું છું.
 I like it, તે મને ગમેછે.
 Who began it? પહેલ કોણે કરી?
 Who broke it? તે કોણે બાંધ્યું?
 Who did it? તે કોણે કર્યું?
 I must go, મારે જવું જોઈએ.
 Go and in-quire, જઈને તપાસ કરો.
 I want a pen, મને એક કલમ જોઈએ.

Go down a little, જરા નીચે અમો.

Empty this bottle, આ બાટલી ખાલી કરો.

Has he dined ? તે જમ્યો કે ?

I am present, હું હાજર છું.

He is absent, તે ગેરહાજર છે.

You are a fool, તમે બેવકૂફ છો.

Boil the rice, ચોખ્ખા બાફો.

Hate no man, કોઈને ધિક્કારશો ના.

He is chained, તેને બેંદી થાકી છે.

Do not lie, જુઠું બોલો ના.

Where is he ? તે કાંહાં છે ?

He is here, તે અહિયાં છે.

Snuff the candle, ચુલ કાતરો.

Bring my shoes, માહારા જોડા લાવો.

Who lives there ? તાંહાં કોણ રહે છે ?

Empty this box, આ પેઠી ખાલી કરો.

Bring my clothes, માહારાં કપડાં લાવો.

How are you ? તમે કેમ છો ?

Is he well ? તે સારી પડે છે કે ?

He is sick, તે આગ્રી છે.

He is un-well, તેના જીવને ગમતું નથી.

She lost it, તેણીએ તે ઓધું.

Look for it, તે શોધી કહાડો.

Is it found ? તે જડ્યું કે ?

Who found it ? કેણે જડ્યું ?

I found it, મને જડ્યું.

I am sorry, હું દલગીર છું.

I am glad, હું ખુશી છું.

Sing a song, એક ગીત ગાઓ.

Ring the bell, ધાંટ વગાડો.

Silk is soft, રેશમ નરમ હોય છે.

Iron is hard, લોહિયું કઠણ હોય છે.

Gold is yellow, સોનું પીલું હોય છે.

Silver is white, રૂપું રાફેદ હોય છે.

It is hot, તે ગરમ છે.

Let it cool, તેને થંડું પડવા દેવો.

I feel cold, મને તાહાડ વાગે છે.

You slept well, તમે ખુબ ઊંઘ કાઢી.

Honey is sweet, મધ મિઠું હોય છે.

I know him, હું તેને ઓળખું છું.

He is blind, તે આંધળો છે.

She is deaf, તે બેહોરી છે.

He is dumb, તે મુગો છે.

Bring a chair, ચુરસી લાવો.

Open your books, તમારી ચોપડીઓ ઉઘાડો.

Read your lesson, તમારો પાઠ વાંચો.

Are you deaf? તમે બેહોરા છો કે?

Did you understand? તમને સમજ પડી કે?

Not at all, મુદ્દલ નહીં.

Go straight home, પાધરા ઘેર જાઓ.

He is poor, તે ગરીબ છે.

Tell the truth, સાચું બોલો.

You are right, તમે ખરા છો.

He is wrong, તે ખોટો છે.

Sweep this place, આ જગો વાળો.

Are you engaged? તમે કામમાં છો કે?

May I enter? હું અંદર આઉં કે?

Yes, you may, હા, આવો.

Don't crowd so, એટલા ખિચોખિચ બેસતા ના.

Don't be long, વાર નહિ લાગે હો.

Don't strike him, તેને મારે ના.

Wake him up, તેને જાગાડો.

What's the time? કેટલા વાગ્યા?

What's your number? તમે કેટરમા છો?

I will in-quire, હું અખર કાહડસ.

Do you hear? તમે સાંભળેછો કે?

Who is it? તે કોણ છે?

Address this letter, આ કાગલપર સરનામું કરો.

Call the cook, અખરચીને બોલાવો.

Are you hurt? તમને વાગ્યું કે?

Come to tea, આ પીવા આવો.

Defame no one, કોઈની નાલિસ કરથો ના.

What did he say? તેણે શું કહ્યું?

He said no-thing, તેણે કંઈ કહ્યું નહી.

What are you doing? તમે શું કરેછો?

Mind your own business, તમે તમારું કામ કરો.

I am in haste, મને ઉતાવળ છે.

You may go then, ત્યારે ગમે તો તમે જાઓ.

Look at his face, તેનાં મોઢાંડાં તરફ જુઓ.

Never tell a lie, કદી જુઠું બોલથો ના.

I will ask him, હું તેને પુછીસ.

What o'clock is it? કેટલા વાગ્યા?

It is nine o'clock, નવ વાગ્યા છે.

Is there leave to-day? આજે રજા છે કે?

There is leave to day, આજે રજા છે.

Why? What is to-day? શાની? આજે શું છે?

Don't you know that? શું તે તમે જાણતા નથી?

It is Sun-day to-day, આજે રવીવાર છે.

Where is he gone? તે ગયો છે કાંહાં?

He is gone to Poona, તે પુણે ગયો છે.

When will he return? તે પાછો ક્યારે આવશે?

Do you rise early? તમે વહેલા ઉઠો છો કે?

Where are you from? તમે ક્યાંથી આવ્યા?

What do you want? તમને શું જોઈએ છે?

I want a watch, મને એક ઘડિયાલ જોઈએ.

Will you buy it? તમે તે ખરીદ કરશો કે?

Read the first lesson, પહેલા પાઠ વાંચો.

You made a mistake, તમે એક ચૂક કરી.

You read very bad, તમે ઘણું ખરાબ વાંચ્યું.

They set out together, તેઓ સાથે નિકળ્યાં.

I have just come, હું હવડાંજ આપ્યો.
 How old are you ? તમારી ઉંમર કેટલી છે ?
 What is your age ? તમારી જામર શું ?
 Write this for me, મારે વાસ્તે આ લખો.
 Do you learn English ? તમે ઈંગ્લિશ શીખાછો કે ?
 You are very rude, તમે ઘણા બેઅદબ છો.
 Has it gone ten ? દશ થઈ ગયા કે ?
 Where have you been ? તમે ક્યાં ગયા હતા ?
 Don't talk too much, ઓટલી બધી વાત ના કરો.
 Get the carriage ready, ગાડી તૈયાર કરાવો.
 Are you at leisure ? તમને ફરસુદ છે કે ?
 Go to the market, બજારમાં જાઓ.
 Buy me a slate, મારે વાસ્તે એક સ્લેટ લાવજો.
 Is any one there ? કોઈ છે કે ?
 It will rain to-day, આજે વરસાદ આવશે.
 He is very active, તે ઘણો ચાલાક છે.
 I am very hungry, મને ખૂબ બહુ લાગી છે.
 The sky is clear, આકાશ ખુલ્લું છે.
 What are you eat-ing ? તમે શું ખાઓ છો ?
 Don't go there again, ફરીથી ત્યાં જતા ના.

Don't wait for me, મારી વાટ જોતા ના.
 It is fair to-day, આજે આકાશ ખુલ્યું છે.
 I am very sleepy, મને હુંગ બહુ આવેછે.
 Is your knife sharp ? તમારી છરી ચાલેછે કે ?
 When did this happen ? એ બનાવ ક્યારે બન્યો ?
 What is your name ? તમારું નામ શું ?
 Why was he punished ? તેને સજા શા માટે થઈ ?
 He was well punished, તેને અછી સજા થઈ.
 This paper is damp, આ કાગલ હવાયલું છે.
 Cool the water well, પાણી સારી પેઠે ઠંડું પાડજો.
 They are dead a-sleep, તેઓ બર હુંગમાં છે.
 He has five children, તેને પાંચ છોકરાં છે.
 It will easily break, તે જલદી બાગી જશે.
 Put on your turban, તમારી પાગડી પહેરો.
 What is your in-come ? તમારી આવક કેટલી છે ?
 I feel very cold, મને તાહાડ બહુ વાગેછે.
 What year is this ? આ કયું વરસ ?
 What month is this ? આ કયો મહિનો ?
 That will never do, એ તો કદી ચાલે નહીં.
 Do you take snuff ? તમે તપકીર સુંખો છો કે ?

He is my friend, તે મારો મિત્ર છે.
 Are you going out ? તમે બહાર જાઓ છો કે ?
 They come from China, તેઓ ચીનથી આવે છે.
 They are very strong, તેઓ ધણા મજબુત છે.
 What do they cost ? તેઓની શી કિંમત બેસે છે ?
 Pour a little ink, થોડીક શાહી નાખો.
 Do not spill it, ધોળતા ના.
 It is running over, તે છલકાઈ જાય છે.
 How did it begin ? તે શી રીતે કેમ થયું ?
 He is always late, તે હમેશાં મોડો આવે છે.
 The clock has stopped, ઘડી આજ બંધ પડ્યું છે.
 Have they all come ? તેઓ બધા આવ્યા કે ?
 It is getting late, મોડું થાય છે.
 My shoe is torn, મારો જોડો ફાટી ગયો છે.
 He saw me first, તેણે મને પહેલાં જોયો.
 We live in India, આપણે હિંદુસ્તાનમાં વસ્યે છે.
 Calcutta is far off, કલકત્તા ઘણું દુર છે.
 Make room for me, મારે વાસ્તે જગા કરો.
 He is a prisoner, તે એક કેદી છે.
 Do you take wine ? તમે રાઈ પીઓ છો કે ?

He is often drunk, તે વારંવાર ડીઝી છાક્ટો થાય છે.

He trades in cotton, તે રૂનો વેપાર કરે છે.

It is not a cow, તે કંઈ ગાય નથી.

What is it then ? ત્યારે તે શું છે ?

It is an ass, તે તો ગધેડું છે.

Keep the child quiet, તે બચ્ચાંને મુગું રાખો.

Get the box up. તે પેટી ઉપર લાવો.

What is in it ? તેની અંદર શું છે ?

I am not rich, હું દોલતમંદ નથી.

Let us go home, ચાલો આપણે ઘેર જઈએ.

Do this for me, મારું આટલું કામ કરો.

I will help you, હું તમને મદદ કરીશ.

Whose is the book ? તે ચોપડી કોણની છે ?

Rain water is fresh, વરસાદનું પાણી મિઠું હોય છે.

Give me the ruler, મને પેલી આંકણી આપો.

What made it fall ? તે શાથી પડ્યું ?

Whose book is this ? આ કોણની ચોપડી છે ?

It is Rastamji's, તે રસ્તમજીની છે.

He is very careless, તે ઘણો બેદરકાર છે.

Are the boys come ? છોકરાઓ આવ્યા છે કે ?

When will he come ? તે ક્યારે આવશે ?

At half past nine, સાહાડે નવ વાગે.

Bring my new coat, મારે નવો ડગલો લાવો.

Bring some cold water, થોડુંક ઠંડું પાણી લાવો.

Call at my house, મારે ઘેર આવજો.

What did he die of ? તે શાથી મરી ગયો ?

He died of cholera, તે ડોલારાથી મરી ગયો.

Have you no strength ? તમારામાં જોર નથીકે ?

What a strange thing ? કેવું અજાણ્યું જોવું છે ?

Are you the oldest ? સૌથી મોટા તમે છો કે ?

Get this place swept, આ જગા વળાવો.

Copy this for me, મારે સાર આની નકલ કરો.

There is no room here, અહીં જગા નથી.

You must do it, તમને તે કરવું પડશે.

Where has he been ? તે કાંહાં ગયો છે ?

I have lost my pen, મેં મારી કલમ ખોઈ છે.

Where did you lose it ? તમે તે કાંહાં ખોઈ ?

Can't you find it ? તે જડતી નથી કે ?

Where did he find it ? તેને તે કાંહાંથી જડી ?

Where was it found ? તે જડી કાંહાંથી ?
 The roads are very bad, રસ્તા ઘણા ખરાબ છે.
 The roads are very dusty, રસ્તે ધુળ ઘણી છે.
 Where did you learn ? તમે કાંહાં શિખ્યા ?
 He has gone back again, તે પાછો ગયો છે.
 How is he getting on ? તેનું કામ કેમ ચાલે છે ?
 I will be sure to come, હું આમુખ્યા આવીશ.
 Did you see the fire ? તમે આગ જોઈ કે ?
 I shall stay at home, હું તો ઘેર રહીશ.
 I shall be home early, હું વહેલો ઘેર આવીશ.
 There is no ink in it, તેમાં તો શાહીજ નથી.
 What is he crying about ? તે શા સારું રડે છે ?
 Who is most in fault ? વધારે વાંક કોણનો છે ?
 I will speak to him, હું તેને કહીશ.
 When did you dine ? તમે ક્યારે જમ્યા ?
 What is your object ? તમારી મતલબ શી છે ?
 Where did you see him ? તમે તેને કાંહાં મળ્યા ?
 He met me on the road, તે મને રસ્તામાં મળ્યો.
 Have you taken your tea ? તમે ચા પીધી કે ?
 He is a merchant, તે એક વેપારી છે.

What is the matter ? એ શું છે ?
 Where did you buy it ? તમે તે ક્યાંથી ખરીદ્યું ?
 It is very dear, I think, મને તો બહુ મોઢું લાગે છે.
 What does he ask for it ? તે એનું શું માગે છે ?
 You have been cheated, તમે ઠગાઈ આવ્યા.
 It is quite a bargain, એ તો ઘણું સસ્તું છે.
 This is all a trick, એ સઘળી ઠગાઈ છે.
 He is a very wiseman, તે ઘણો ડાહ્યો માણસ છે.
 He is an orphan boy, તે માયાપ વગરનો છોકરો છે.
 It is made of glass, તે કાંચનું બનાવેલું છે.
 He dines at one o'clock, તે એક વાગે જમી છે.
 Don't be confused, ધભરાતા ના.
 He is confused, તે ધભરાયો છે.
 Don't confuse him, તેને ધભગવતા ના.
 Don't interrupt him, તેને અચકાવતા ના.
 Step here for a moment, જરા અહીં આવો.
 I got up at gun-fire, હું તોપ પડતે ઉઠ્યો.
 Don't fail to do it, તે કસ્યા વગર રહેતા ના હોં.
 When will he be tried ? તેનો ઈનસાફ ક્યાં થશે ?
 Is he confined to bed ? શું તે ખાટલે પડ્યો છે ?

Have you enclosed it ? તમે તે ખીટી કે ?

Are you all ready ? તમે સઘલા તૈયાર છો કે ?

I don't think so, મને એમ નથી લાગતું.

What do you call it ? એનું નામ શું છે ?

You are in light, તમે મને અંધારું પાડો છો.

What are you in need of ? તમારે શું જોયે છે ?

He is a needy man, તે તો ગરજાઉ છે.

Where does he live ? તે કાંહાં રહે છે ?

How is it cooked ? તે કેમ રંધાય છે ?

He is still ill, તે હજી માંદો છે.

Is he very ill ? શું તે ઘણો માંદો છે ?

What is the matter with him ? તેને શું થયું છે ?

Is he getting better ? તેને ફરપડવા માંડ્યો છે કે ?

Feel my pulse, મારી નાડ જુઓ.

I staid very late, હું ઘણીવાર બેઠો.

Hand me that book, મને પેલી ચોપડી આપો.

What is your advice ? તમારી સલાહ શું છે ?

He wears a long beard, તેની દાહાડી માટી છે.

Answer my question,

મારા સવાલનો જવાબ આપો.

Can you speak English ?

તમને ઈંગ્રેજી બોલતાં આવડે છે કે ?

Wake me very early,

મને ઘણો સકારથી ઉઠાડજો.

Who brought this news ?

આ ખબર કોણ લાવ્યું ?

Your watch goes well,

તમારું ઘડિયાલ સારું ચાલે છે.

Have you no paper ?

તમારી પાસે કાગલ નથી કે ?

Who broke the ink-stand ?

ખડિયો કોણ ભાંગ્યો ?

Take which-ever you like,

તમને જે ગમે તે લેવો.

Think before you answer,

વચ્ચાર કરીને પછી જવાબ આપો.

Where are your books ?

તમારી એપડીઓ ક્યાં છે ?

What is your father ?

તમારો પાપ શો ધંધો કરે છે ?

I am older than Sorabji,
હું સોરાબજી કરતાં મોટો છું.

You had better ask him,
તમે એને પુછી જુઓ તો ઠીક.

Was he up all night ?

તેને આખી રાત ઉઘાડે કીધો કે ?

Would you like a drive ?

ગાડીમાં બેસીને ફરવા ચાલશો ?

He promised to come,

તેણે આવવાને કબજા કર્યું છે.

Where did you hear it ?

તમે તે કાંહાં સાંભળ્યું ?

Make me a cup of tea,

મારે સારું ચાનું એક પ્યાલું બનાવો.

I know him very well,

હું તેને સારી પેઠે જાણ્યું છું.

Have you any money ?

તમારી પાસે કંઈ પૈસા છે કે ?

Shall I get it for you ?

હું તમારે વાસ્તે તે બધું આઉં ?

Have you sent for him ?

તમે તેને તેડાવ્યોછે કે?

How many boys are present ?

કેટલાક છોકરા હાજર છે?

There is no oil in the lamp,

બતીમાં તેલ નથી.

What do you mean to do now ?

હવે તમે કરવા શું માગોછો?

Just as you please,

જેમ તમારી મરજી હોય તેમ.

You will find this very useful,

આ તમને બહુ કામ લાગશે.

He has amassed great wealth,

તેણે ઘણી દાનત મેલવીછે.

Does this book belong to you ?

આ ચોપડી તમારી છે કે?

He knows better than you,

તે તમારાં કરતાં વધારે જાણેછે.

Are you the owner of this house ?

આ ઘરના માલિક તમે છો કે?

Do you know this man ?

આ માણસને તમે ઓળખો છો ?

Take a chair and sit down,

ખુશી લઈને બેસો.

Bricks are made of clay,

ઈંતરડી મોટીની બને છે.

The medicine had no effect,

તે ઓસડથી કંઈ ફેર પડ્યો નહીં.

This wall is twenty feet high,

આ દિવાલ વીસ ફુટ ઊંચી છે.

Let us now return home,

ચાલો હવે આપણે ઘેર જઈએ.

Which is the road to Mahim ?

મહિમ જવાનો રસ્તો કયો ?

How long shall you remain there ?

તમે ત્યાં કાંઈવેર રહેશો ?

Enclose my letter in yours,

મારું કાગળ તમારાં કાગળમાં બિડા.

Do you hear what I say ?

હું શું કહું છું તે તમે સાંભળો છો ?

What is the day of the month ?

આજ કેતરમી તારીખ થઈ?

What is the day of the week ?

આજ શો વાર થયો?

When is he to come back ?

તે પાછો ક્યારે આવવાનો છે?

He will be back in a few days,

તે થોડા દહાડામાં પાછો આવશે.

Try and improve your hand-writing,

મેહેનત લઈને તમારા અક્ષર વાળો (સુધારો).

If you are coming, come at once,

જો તમારે આવવું હોય તો વહેલા આવો.

Shut the door after you,

બારણું બંધ કરતા જાઓ.

He was turned out of the school,

તેને નિશાળમાંથી કાઢાડી મુક્યો હતો.

The ink is all dried up,

સાહી સઘલી સુકાઈ ગઈ છે.

What is the matter with that boy ?

પેલા છોકરાને શું થયું છે?

Come whenever it suits you,

જારે ગમે તારે આવજો.

Will the evening suit you?

વારં આજે સાંજનાં તમારાથી ખતશે કે?

Any time will suit me,

મારે સધજો વખત સરખો છે.

Tell him I wish to see him,

તેને કહેજો કે મને મળે.

When shall I find him at home?

મને તે ઘરમાં ક્યારે મળશે?

You are wanted up there,

તમને ઉપર બોલાવે છે.

What does he want me for?

તે મને શું કામ બોલાવે છે?

Step over and ask him,

જરા જઈને તેને પુછી આવોની.

I cannot use this pen,

આ કલમે મારાથી લખાતું નથી.

Bore a hole in the door,

ખારણામાં એક વેહ પાડો.

Do not go without me,

મને લીધા વગર જશો ના.

Give me some more rice,

મને થોડા ખીન ચાવણ મુકો.

This news will make him very sorry,

આ ખબરથી તે ઘણો દુઃખીર થશે.

It is not easy to make him afraid,

તેને ખીવડાવવો સહેલ નથી.

Your talking will make me blunder,

તમે વાત કરાવીને મને ભૂલ પડાવશો.

She carries the child on her hip,

છોકરાને તે પોતાની કેડે લઈને જાય છે.

When are we to go to the new house ?

આપણે ત્યાં ઘરમાં ક્યારે જઈશું ?

He has got an appointment there,

તેને ત્યાં એક ચાકરી મળી છે.

It has gone ten this long while,

દસ કેહારના વાગી ગયા.

We are shivering with cold,

હમે તાહાડથી ધુલુએ ઊંચે.

The cold weather set in earlier this year,
 ઝાણ-તાહાડ વહેલી પડી.

Bombay is a very dear place to live in,
 મુંબઈમાં રહેતાં ખરચ ઘણા થાય છે.

I have known him many years,
 ઘણાં વરસ થયાં હું એને ઝાણખુંધું.

I have known him from his infancy,
 હું એને નાહાનપણથી ઝાણખુંધું.

Where did you make his acquaintance ?
 તમારે એની સાથે કાંહાંથી ઝાણખાણ થઈ?

He is a very agreeable companion,
 તે ઘણા મનમેલાવી દાસ્ત છે.

He has a large circle of acquaintance,
 તેને ઘણા ડેકાણે ઝાણખાણ છે.

Has he sent you an invitation ?
 તેણે તમને તેડું કીધું છે કે ?

I shall be home before twelve o'clock,
 હું તો બાર વાગા અગાઉ ઘેર આવીશ.

He always promises but never comes,
 તે હમેશાં કેહેછે પણ કદી આવતો નથી.

Several holidays this year fall on Sunday.

આણુ ધણાખરા તેહેવાર રવીવાર આવેછે.

All his efforts were of no avail,

તેની સઘળી મેહનત ફાકટ ગઈ.

Your writing is rather too small,

તમે જરા ત્રીણું બહુ લખોછો.

This is a very unsuitable time,

આ તો ઘણો કઠંગો વખત છે.

I wonder where Pestonji has gone,

કોણ જાણે પેસ્તનજી કાંહાં ગયોછે.

He fell from the third story,

તે ત્રીજી માળથી પડ્યો.

Is it a three-story house ?

શું તે ત્રણ માળનું ઘર છે ?

I am sure I don't know,

કોણ જાણે, મને માલુમ નથી.

What have you agreed to give him ?

તમે એને શું આપવાનું પડ્યું છે ?

Don't call each other nick names,

એક ખીજની ખીજ ના પાડો.

He procured me this appointment,

તેણે મને આ ચાકરી અપાવી.

I wonder how old this house is,

આ ઘર કેણુ બાંધે કેટલું જુનું હશે.

I will go as soon as the rain is over,

વરસાદ રહ્યો કે હું જઈશ.

The sooner you do it the better,

જેમ તમે જલદી કરો તમે સારું.

What did he want with you ?

તેને તમારું શું કામ હતું ?

Will he be tried in Surat ?

તેનો ઇનસાફ સુરતમાં થશે કે શું ?

He is a very obliging person,

તે ધણી બહો આદમી છે.

He lives in great style,

તે તો મોટા દમામથી રહે છે.

This is not a fair sample,

આ કંઈ સારો નમુનો નથી.

Show me a specimen of your writing,

મને તમારા દસખત બતાવો.

I kept my bed for three days,

હું ત્રણ દહાડા સુધી આટલે રહ્યો.

It was not my fault, I assure you,

હું ખરેખર કહું છું કે એમાં કંઈ માહરો વાંક નથી.

They will hardly find room,

તેમને જગા બાગ્યે મળે.

The rains have now fairly set in,

હવે એમાશું ખરેખર બેઠું.

You need not speak so loud,

તમારે આટલું મોટેથી બોલવાનું કંઈ કામ નથી.

If you really need it, you can take it,

તમારે એની ખરેખરી જરૂર હોય તો લઈ જાઓ.

A friend in need is a friend indeed,

દુઃખનો સાથી તેજ ખરો મિત્ર.

Were you ever at Surat ?

તમે કદી સુરત ગયાછો કે ?

Have you never been there ?

તમે કોઈ દહાડો ત્યાં નથી ગયા ?

I do not know what it means,

મને એનો અર્થ માલુમ નથી.

Does he get any better ?

તને કંઈ ફેર પડવા માડ્યો કે ?

I feel pain in my side,

માહરી કૂચમાં દરદ થાય છે.

I feel very angry with you,

મને તમારી ઉપર બહુ ગુસ્સો છુટે છે.

These mangoes are very ripe,

આ કેરીઓ ખણી પાકેલી છે.

Are they too ripe ?

શું તે છેક પાકી ગઇ છે કે ?

What did you do all day ?

આખો દહાડો શું કસ્યા કીધું ?

What were you doing all day ?

આખો દહાડો શું કરતા હતા ?

Where did you go yesterday ?

તમે તમે કાંઈ ગયા હતા ?

I went to see Cowasji,

હું કાવરાજને મળવા ગયા હતા.

Did any one come to see you yesterday ? તમને કાલે કોઈ મલવા આવ્યું હતું કે ?

What did you pay for that book ?
તે ચોપડીનું તમે શું આપ્યું ?

Wind up your watch,
તમારાં ઘડીઆલને કુંચી આપો.

We shall have a half holiday,
આપણને અર્ધા દહાડાની રજા મલશે.

School will break up at one o'clock,
એક વાગતે નિરાળ બંધ થશે.

At what time were you there ?
તમે ત્યાં ક્યારે ગયા હતા ?

At about half past five,
આસરે સાડે પાંચ વાગતે.

What street do you live in ?
તમે કયા મોહોલામાં રહેછો ?

How do you get your living ?
તમારું યુજરાન કેમ ચાલેછે ?

I shall be busy all day tomorrow,
કાલે મને આખો દહાડો કામ છે.

I intend to go to-day,
આજે મારો જવાનો ઇરાદો છે.

I make very free with you,
હું તમારી સાથે કંઈ જુદાઈ રાખતો નથી.

Where did you go last night ?
રાત્રે તમે કાંહાં ગયા હતા ?

What takes you to Poona ?
તમે પુણે શા સાર જાઓ છો ?

Do you expect to get a prize ?
તમને ઈનામ મળવાની આશા છે કે ?

Have any of you ever been there ?
તમારામાંથી કોઈ તાંહાં જઈ આવ્યું છે કે ?

Explain this to Dinshaw,
દીનશાને આ સમજાવો.

Have you any thing to say to me ?
તમારે મને કંઈ કહેવું છે કે ?

What have you to say to me ?

તમારે મને શું કહેવાનું છે ?

Who gave you leave to do that ?

તમને કોણે કહ્યું કે તે કરજો ?

Will there be room enough ?

જગા જોઈએ તેટલી થશે કે ?

What can I get you to eat ?

તમારે સાર ખાવાનું શું લાઈ ?

What is that boy selling ?

પેલા છોકરા શું વેચે છે ?

How is it to be helped ?

એના ઉપાય શી રીતે કરવા ?

How came you to do it ?

તમારે તે કેમ કરવું પડ્યું ?

He had better pay his debts,

તે પોતાનું કરજ કિતાડે તો સારું.

It is a debt of very old standing,

એ દેવું તો ખણી દહાડાનું છે.

He was on the point of death,
તે છેક મરવા તક થયો હતો.

What doctor attends him ?

કયા ડાક્ટરની તે દવા કરે છે ?

What medicine does he give him?

તે તેને શું દવા આપે છે ?

Where are you going to reside ?

તમે કાંહાં રહેવા જાઓ છો ?

I shall never forget your kindness,

હું તમારી મહેરબાની કદી નહીં વિસરશ.

Allow me to go with you,

તમારી સાથે મને આવવા દો.

Do you observe any defect in this?

તમને એમાં કાંઈ ખામી દેખાય છે ?

Is there an index to this book ?

આ ચોપડીનું સાંકળું છે કે ?

He said so in my presence,

તેણે મારાં દેખતાં એમ કહ્યું.

What is the weight of this stone ?

આ પથર કેટલો ભારી હશે ?

It will be of no use to petition,

અરજી કીધાથી કંઈ વળવાનું નહીં.

You do not look well this morning,

આજ તમારો ચહેરો કંઈ ઠીક લાગતો નથી.

I have a very bad head-ache,

મારું માથું બહુ દુખે છે.

I went to his house but did not find him,

હું તેને ઘેર ગયો હતો પણ તે મળ્યો નહીં.

It is not certain yet that we shall go at all, હજી નક્કી નથી કે આપણે જઈશું ન.

Is he going to remain there or will he return? શું તે ત્યાં જ રહેવાનો છે કે પાછો આવશે ?

I have been acquainted with him these 20 years, વીસ વરસ થયાં મારે તેની સાથે ઓળખાણ છે.

What were the guns fired for this morning? આજે સહવારે તોયો શાની પડી ?

Empty vessels sound most,

અધૂરો ઘડો છત્રકાય ઘણો ... (અથવા)

ખાલી વાસણ ખખડે ઘણાં.

Little learning is a dangerous thing,

અલ્પ જ્ઞાન તે અતી હાન.

If you give an inch he will take an ell,

આંગલી આપતાં પોંદોંચો માંગે.

Good mind, good find,

આપ બલા તે જગ બલા.

All are well if self be well.

આપ સુખી તે જગ સુખી.

All that glitters is not gold,

ઉજલું ચેટલું કુધ નહીં (અથવા)

કાલા ચેટલા ભુતના સાલા નહીં.

To kill two birds with one stone,

એક પંથ ઓર દો કાજ.

As you sow, so shall you reap,

કરણી તેવી પાર ઉતરણી—(અથવા)

વાવથો તેવું આપથો.

He that works shall eat,

કરે આકરી તે ખાય બાખરી.

No pains, no gains,

કષ્ટ વિના ફળ નહીં.

Him laud whose bread you eat,

જેની ધરીએ દળિયે તેનાં ગીત ગાઇએ.

A bad workman quarrels with his tools,

નાચવું નહીં તે આગળું વાંકું.

Roses have thorns,

ગાંમ ત્યાં ઘેડવાડા હોય.

Set a thief to catch a thief,

ચોરનાં પગલાં ચોરજ જાણે.

While there is life there is hope,

જ્યતક સાસ તજલગ આસ - (અથવા)

સાસ તાંહાંલગ સોસ.

Many men many minds,

જન મોહડે જન વાત.

Like for like and Nan for Nicholas,

જેવાં બાઈનાં મોસાલાં તેવાં બેહેનનાં ગીત.

In Rome I am a Roman,

જેવા દેશ તેવા વેશ.

Great show and empty pockets,

બરમ બારી અને ખીસાં ખાલી - (અથવા)

કમ ઠાન ને માહે પોત.

Talk of the devil and his imp appears,
તમારા આવરદા મોટા છે.

He is caught in his own trap,
તેનાજ તાંટ્યા તેનાંજ ગલામાં.

He is a green-eyed monster,
તેની આંખમાં સનીશ્ચર છે.

Many hands make light work,
સાત પાંચની લાકડી ને એકનો બેજ.

Strike the iron while it is hot,
ઘાવ આવે તારે સોફટી મારીએ.

Some thing is better than nothing,
નહી મામા કરતાં કાના મામા સારા.

Cut your coat according to your cloth,
પગ જોઈને પાંચરણું તાણવું.

First come first served,
આવે પહેલાં તે આવ વહેલાં.

Such a father, such a son,
આપ તેવા બેટા ને વડ તેવા ટેટા,

Man proposes and God dispo---,
માણસ ધારે ખુદ પાર ઉતારે.

Might is the only right,
 મારે તેની તકવાર (અથવા)
 હરામીના એ ભાગ.

It amounts to the same thing,
 મુઆ તહીં ને પાછા યયા.
 Pride goeth before destruction,
 વિનાશ કાલે વિપરીત બુદ્ધિ.

Time is money,
 વેલા એજ વસુ.
 Silence is the chief virtue,
 સબસે બરી ચુપ.

Ignorance is bliss,
 અજ્ઞાણી બલા કુર.
 Every thing is good in its season,
 લગનના ઢોલી લગનેજ છાન્હે.

Evil gotten, evil spent,
 બુદ્ધ મુલશે આયા હસ મુલસે ગયા.

Knowledge is Power,
 વિદ્યા એજ વીર્ય છે — (અથવા)
 શાસ્ત્ર એજ શક્તિ.

MY DEAR RUSTOM,

The moment this reaches you, leave home for my house, as I want to speak to you immediately.

I am yours affectionately,

SORÁBSHÁ DÁDÁBHÁÍ.

Bombay, 10th March 1873.

મારા વહાલા રુસ્તમ,

આ ચીઠી પુગતાંને વાર મારે ઘેર આવવા
સાર તમારે ઘેરથી નિકળિ પડજો, કાંચ્ચેકે મારે
તમારી સાથ જલદી કંઈ વાત કરવીછે.

લા. તમારો વાહાણો દોસ્ત,

સોરાબશા દાદાભાઈ.

મુંબઈ, તા. ૧૦ મી માર્ચ ૧૮૭૩.

MY DEAR SORÁBSHÁ,

You must excuse me for not coming over now, as I am engaged in business, I will try to see you tomorrow.

Yours affectionately,

RUSTOMJI NÁNÁBHÁI.

Bombay, 10th March 1873.

મારા વહાજા સોહોરાજીરા,

હું હમણા કામમાં શક્યલો હોવાથી મારીથી
અવાહું નથી તેથી મને માફ કરજો, જો બનશે તો
હું તમને કાલે મળીશ.

બા. તમારો વાહાલો દોસ્ત,

રુસ્તમજી નાનાભાઈ.

મુંબઈ, તા. ૧૦ મી માર્ચ ૧૮૭૩.

MY DEAR MANCHERSHÁ,

Oblige me by sending your Gujarati Dictionary by the bearer of this. I will return it to you in the course of the day.

Yours affectionately,

DÁRÁSHÁ DHUNJISHÁ.

Bombay, 15th March 1873.

મારા વહાલા મંચેરશા,

મેહેરખાની કરીને આ ચીઠી લાવનાર સંગાથે
તમારી ગુજરાતી ડિક્શનરી મોકલી આપજો, હું તે
આજ સાંજ સુધીમાં પાછી મોકલી આપીશ.

લા. તમારો વહાલો દાસ્ત,

દારાશા ધનજીશા.

કુંભજી, તા. ૧૫ મી મારચ ૧૮૭૩.

MY DEAR DÁRÁSHÁ,

I have lent my Gujarati Dictionary to a friend. I will get it back, however, and send it to you.

Yours affectionately,

MANCHERSHÁ NÁNÁBHÁI.

Bombay, 15th March 1873.

મારા વહાલા દારાશા,

મેં મારી ગુજરાતી ડીક્શનરી મારા એક દોસ્તને આપેલી છે. હું તે તેમની પાસથી મંગાવીને તમને મોકલી આપીશ.

લા. તમારો વહાલો દોસ્ત,

મંચેરશા નાનાલાલ.

બુંબઈ, તા. ૧૫ મી માર્ચ ૧૮૭૩.

GLOSSARY
OF
USEFUL TERMS.

સગાઈ.

- Father, બાપ; (step f.)-સાવકો બાપ.
 Mother, માએ; (step m.)-મત્રાઈ માએ.
 Brother, બાઇ; (step b.)-સાવકો બાઇ.
 Sister, બહેન; (step s.)-સાવકી બેહેન.
 Son, છોકરો; (step s.)-સાવકો છોકરો.
 Daughter, છોકરી; (step d.)-સાવકી છોકરી.
 Husband, ધણી; વર; આવંદ.
 Wife, ધણીઆણી; બહરી; માહોરદાર; વહુ.
 Child, છોકરું; બચ્ચું. Children, છોકરાં; બચ્ચાં.
 Uncle (paternal)-*father's brother*, કાકો-
 (his wife, કાકી)-*father's sister's hus-*
band, દુવો; (his wife, દુધ.)
 Uncle (maternal) *mother's brother*, મામા-
 (his wife, મામી) *mother's sister's hus-*
band, માસો; (his wife, માસી.)

Aunt paternal—(*father's brother's wife*)

—કાકી—(*father's sister*)—કુઈ.

Aunt maternal—(*mother's brother's*

wife)—મામી—(*mother's sister*) માસી.

Cousin paternal—(*father's brother's*

son)—કાકાનો છોકરો; પ્રિત્તાઈ બાઈ; (*father's sister's son*)—કુઈનો છોકરો.

Cousin maternal—(*mother's brother's*

son)—મામાનો છોકરો; (*mother's sister's son*)—માસીનો છોકરો; મસિયાઈ બાઈ.

Nephew, (*brother's son*)—ભત્રીજો;

(*sister's son*) બાણજ.

Niece, (*brother's daughter*) ભત્રીજી.

„ (*sister's daughter*) બાણજી.

Grand father—(*paternal*) અપાવો; દાદો.

„ „ —(*maternal*) મમાવો; આભો.

Grand mother—(*paternal*)—અપાઈ; દાદી.

„ „ —(*maternal*)—મમાઈ.

Great grand father, આપનો અથવા માનો

અપાવો અથવા મમાવો.

Great grand mother, આપની અથવા માની
અપાઈ અથવા મમાઈ.

Grandson, ઓકરાનો અથવા ઓકરીનો ઓકરા; પૌત્ર.

Grand daughter, ઓકરા અથવા ઓકરીની
ઓકરી; પૌત્રી.

Father-in-law, સસરા.

Mother-in-law, સાસુ.

Brother-in-law, (wife's brother) સાલો.
(wife's sister's husband)-સહાડુ; (sister's
husband)-અંધેલી; (husband's elder bro-
ther)-જેઠ; (husband's younger brother)
-દેર; (husband's sister's husband)
નનંદવાઈ.

Sister-in-law, (wife's sister)-સાલી; bro-
ther's wife)-ભિંજાઈ; (husband's elder
brother's wife)-જેઠાણી, (her husband,
જેઠ;)(husband's younger brother's wife)
દેરાણી, (her husband, દેર;)(husbands'
sister)-નનંદ, (her husband, નનંદવાઈ.)

Son-in-law, જમાઈ.

Daughter-in-law, વહુ.

જનવરો.

Ant, કીડી.	Cow, ગાય.
Antelope, હરણ.	Cricket, કસારી.
Ape, વાંદરો.	Crow, કાગડો.
Ass, ગધેડું.	Cuckoo, કાયલ.
Bat, વાઘડું.	Dog, કૂત્રો.
Bear, રીંછ.	Dove, કબુતર.
Bee, મધમાખ.	Dromedary, સાંઢણી.
Buffalo, બેરા.	Duck, બતક.
Bug, માકડ.	Eagle, ગરડ પક્ષી.
Bull, ગેધો.	Elephant, હાથી.
Bullock, બલદ.	Flea, ચાંચડ.
Butterfly, પતંગિયું.	Fly, માંખ.
Calf, વાછરડો.	Fowl, મુરગી.
Camel, ઊંટ.	Fox, કોહોલું.
Cat, ખીલાડી.	Frog, દડકો.
Centipede, કાનકચુરો.	Gnat, મરછર.
Cobra, નાગ.	Goat, બકરો.
Cock, મરધો.	Goose, હાંસ.

Hare, સસણા.	Owl, ધ્રુવડ.
Hog, ડુકર.	Panther, ચિત્તો.
Horse, ઘોડા.	Parrot, પોપટ.
Jackal, શીઆલ.	Partridge, તિત્તર.
Kid, બોકલિયું.	Peacock, મોર.
Kite, સમડી.	Pig, ડુકરનું બચ્ચું.
Lark, મેના.	Pigeon, કબુતર.
Leech, જલો.	Roe, હરણી.
Lion, સિંહ.	Scorpion, વિચ્છુ.
Lizard, ધણેરી.	Serpent, સાંપ.
Louse, જી.	Sheep, મેંઢો.
Mole, ચેન.	Snake, સાંપ.
Mongoose, નાજિઆ.	Sparrow, ચણિ.
Monkey, વાંદરો.	Spider, કરશિયો.
Mouse, ઊંદર.	Squirrel, બલેરી.
Mule, બચ્ચર.	Tiger, વાઘ.
Musquito, ડાંસ.	Vulture, ગીંદ.
Nag, ટઠુ.	Wasp, બમરો.
Nightingale, ખુલખુલ.	Wolf, વર.
Ostrich, શાહામુર્ગ.	Worm, કીડા.

શરીરના અવયવો.

Hair, બાલ; વાળ.	Chin, કુંડડી.
Crown, ટાળક.	Mouth, મોહાકું.
Head, માથું.	Lip, હેઠ.
Skull, માથાની ઓપરી.	Tooth, દાંત.
Forehead, કપાળ.	Gum, પાસ; અવાણ.
Ear, કાન.	Tongue, જીભ.
Eye, આંખ.	Palate, ટાલવું.
Pupil, આંખની કીકી.	Grinder, દાહાડ.
Eyebrows, ભવાં; ભમર.	Jaw, જડયું.
Eyelash, પાપણ.	Jawbone, ડાચું.
Eyelid, પોપચું.	Molar, દાદ.
Nose, નાક.	Saliva, લાળ.
Nostril, નસકોરી.	Spittle, થુક.
Cheek, ગાળ.	Larynx, નરડી; ગરચી.
Whiskers, થેબિઆ.	Neck, ગરદન.
Mustaches, મુછ.	Throat, ગળું.
Beard, દાહાડી.	Trunk, ધડ.

Chest, છાતી.	Wrist, પેંદરો.
Breast, ધાઈ; સ્તન.	Palm, હથેલી.
Nipple, બોટણી; ડીંચી.	Thumb, હાથેના અંગોઠો.
Rib, પાંસલી.	Finger, આંગળું.
Belly, પેટ.	Knuckle, ટાંચાં.
Navel, દુતી.	Fist, મુઠ્ઠી.
Abdomen, પેડું.	Nail, તખ્ત.
Flank, કુખ.	Pulse, નાડ.
Buttock, કુલું.	Lap, ઝાળો.
Anus, સફરો.	Thigh, જાંઘ.
Waist, કંચર.	Foot, પગ.
Hip, કેડ.	Knee, ઘુટણ.
Back, બરડો.	Leg, ટંગડી.
Back bone, બરડાનો	Calf, ટેકું.
કાઠો.	Ankle, ઘુંડી.
Shoulder, ખભું.	Instep, પગની પાટલી.
Arm, બાજુ.	Heel, પગની ઝેડી.
Armpit, કાખ; બગલ.	Sole, પગનું તલિયું.
Elbow, કોપરિયું; કોણી.	Toe, પગના અંગુઠો.
Hand, હાથ.	Body, બદન; શરીર.

Skeleton, હાડપંજર.	Lungs, ફેફસાં.
Skin, ચામડી.	Stomach, હોજરી.
Bone, હાડકું.	Bowels, આંતરડાં.
Flesh, માંસ.	Spleen, તલિ.
Blood, લોહી.	Kidney, યુરદો.
Artery, ધારી નસ.	Bladder, ફક્કો.
Vein, નસ.	Gallblader, પિત્તો.
Muscles, ગોટલાં.	Marrow, યુર.
Brain, ભેગું.	Membrane, ઝીલી.
Heart, દિલ યુરદો.	Runnet, ચુસદો.
Liver, કલેગું.	Womb, ગર્ભ.

દરદો.

Abscess, ધુમકું.	Blindness, અંધાપો.
Ague, તાહાડયો તાવ.	Blister, ફેફ્ફો.
Albugo, કુલું.	Boil, ફોલો.
Asthma, હાફ્ફુ.	Burn, જાગરો.
Bile, પિત્ત.	Cancer, અરપચું.

Carbuncle, પાકું.	Giddiness, ભાર; ફેર.
Cataract, મોતિઆ.	Gout, નજબો.
Colic, ચુંકો.	Hiccough, અડગરી.
Convulsion, ઉપલ્લું.	Indigestion, અજીરણ.
Consumption, ખર્.	Itch, ખસ; ખુજલી.
Costiveness, કબજા- યાત.	Jaundice, કમલો.
Cough, કાંસો.	Lame, લંગડું.
Cramp, આંકરાં.	Leprosy, ફેફાડ.
Cripple, ખાકું.	Measels, ગોવરં.
Deaf, બેહરં.	Mole, તલ.
Diarrhoea, અધામણ.	Pain, દુખ; દરદ.
Dislocation, મોત્યાવું.	Paralysis, લકવો.
Dropsy, જલંદર.	Phlegm, બલગમ.
Dumb, મુઝું.	Piles, હરસ.
Dysentery, મરદો.	Pimple, કુલિ.
Epilepsy, ફિકરં.	Tumour, ગાંઠ.
Fever, તાવ.	Ulcer, નાસુર.
Fistula, બગંદર.	Wart, મસો.
Fomentation, સેક.	Whitlow, તપ્પણ.
	Worms, કરમ.

કરિયાણું, ૬૦

Aloes, અલિષા.	Castor, એરંડી.
Aloeswood, અગર.	Catecheu, કાથા.
Alum, ફટકી.	Chiretta, કરીઆતું.
Amber, દેરબો.	Cinnamon, તજ.
Aniseseed, અનીસું.	Civet, સરકચુરો.
Antimony, સુરબો.	Cloves, લવંગ.
Arsenic(red)મનસીલ.	Cochineal, કીરમજ.
„ (white) સોમલ.	Coffee, જુન; કાફી.
„ (yellow) હરતાલ.	Collyrium, અંજન.
Asafoetida, હીંગ.	Copal, ચંદ્રસ.
Benzoin, લોઆન.	Copperas, હીરાકસી.
Bezoar, ગોચંદન.	Corianderseed, ધાન.
Blue vitriol, નોરથુથુ.	Croton, જમાલગે.
Borax, ટંકણપાર.	Cubebs, ફર.
Brimstone, ગંધક.	Cumin.
Camphor, કપુર.	Fenn.
Caraway seed, સુવા.	
Cardamoms, એલ.	

Frankincense, લોખાન.	Ochre (red) ગેર.
Gallnut, માપકળ.	Opium, અફીમ.
Ginger, (dry) સુંક.	Pellitory, અકલગરે.
Gum, ગુંદર.	Pepper, મરી.
Henna, મેદી.	Poppy, ખસખસ.
Hogplum, આમરા.	Quince seed, ખેદના.
Indigo, કાલીગલી.	Red lead, સીંદુર.
Liquorice, જેડીમધ.	Rhubarb, રૂવંચીની.
Litharge, મુરદારસીંગ.	Saffron, ફેસર.
Mace, જવંચી.	Sandle, સુખડ.
Madder, મંજીર.	Sapan wood, પતંગનું લાકડું.
Mangosteen, ફેકમ.	Senna, સુનામખી.
Manna, માંડિ.	Sugar, ખાંડ.
Musk, કસતુરી.	Sugarcandy, શાકર.
Nard, રાઈ.	Tea, ચાએ.
Onions, હારડાં.	Thorn apple, ધતુરે.
Opium, અફીમ.	Turmeric, હલદ.
	Verdigris, લંગાલ.
	Yornawood, દમનો.

મેવા.

Almond, અદામ.	Melon, ખરબુચું.
Apple, સેક.	Muskimolon, ચીબકું.
Apricot, ઢરદઆલુ.	Orange, નારંગી.
Cocoanut, નારીચ્ચેલ.	Pineapple, અનેનાસ.
Cucumber, કાકડી.	Plantain, કેળું.
Date, ખજૂર.	Plum, આછ.
Fig, અંજીર.	Pomegranate, દાડમ.
Grape, દરાખ.	Pompelmoose, પપા-
Guava, જમરૂખ.	નાસ.
Jack fruit, ચાંપુ.	Sugarcane, શેરડી.
Lemon, લીચુ.	Walnut, અખરોટ.
Mango, કેરી.	Watermelon, તરબુચ

ફુલ.

Boquet, ધુલનો તોરે.	Sunflow
Daisies, માધરાંનાં ફુલ.	ફ
Jasmine, અપેલી.	જ
Rose, ગોદાખ.	ગ

ધાતુ.

Brass, પિત્તલ.	Leafmetal, વરખ.
Bronze, કાંસુ.	Mercury, પારા.
Copper, તાંબુ.	Pewter, જસત.
Gold, સોનું.	Silver, રૂપું.
Iron, લોહિડું.	Steel, પોલાદ.
Lead, સીસું.	Tin, કલાઈ.

ધરેણાં ઇ

Agate, અકીક.	Garnet, યાકૃત.
Amber, કેરબો.	Jewel, જવાહીર.
Amulet, પોણાં.	Necklace, માળા.
Brooch, પોંદોચી.	Pearl, મોતી.
Brooch, પોંદોચી.	Ring, વિટી.
Brooch, પોંદોચી.	Ruby, માણિક.
Brooch, પોંદોચી.	Sapphire, લીલમ.
Brooch, પોંદોચી.	Topaz, પોપરાજ.

ધંધાદારીઓ.

Architect, વાહાડિયો.	Farrier, નાલખંદ.
Baker, પદર.	Fishmonger, માછી.
Banker, નાણાવટી.	Goldsmith, સોની.
Barber, હજમ.	Groom, ઘોડાવાળો.
Blacksmith, લુહાડ.	Jeweller, ઝવેરી;
Bricklayer, કડિયો.	પરચીગર.
Broker, દલાલ.	Mason, ઘોંડફોરો.
Butcher, કરાઈ.	Midwife, દાઈ.
Carder, પિંનરો.	Milkman, દુધવાળો.
Carpenter, સુથાર.	Nurse, આયા.
Clerk, મેહેતો.	Porter, હેલકરી.
Cobbler, ચમાર.	Potter, ડુંબાર.
Cook, બાવરચી.	Tailor, દરજી.
Coppersmith, કંસારો.	Tiler, ચારો.
Cowherd, ગવલી.	Turner, ફં-
Draper, કાપડિયો.	Washer
Druggist, ગાંધી.	W-
Dyer, રંગારી.	
Embroiderer, ચીક	

પરચુરણ.

Bedstead, પલંગ.	Goblet, કાંસીચો.
Blanket, ધાબલી.	Censer, ધુપદાન.
Cradle, પાનું; પાળણું.	Pan; પેણો.
Curtain, મચ્છરદાની.	Kettle, કિટલી.
Mattress, ગોદકું.	Mortar, આનીપરાય.
Pillow, તકીઆ.	Pestle, બતો.
Quilt, સુજની.	Scissors, કાતર.
Candle, મોમબતી.	Sieve, ચાણણી.
Chair, ખુરશી.	Tongs, ચિપિયો.
Globe lamp, હાંડી.	Jar, બરની.
Bench, બાજટ.	Jug, કુળે.
Handelier, ઝુમર.	Lantern, ફાણસ.
આકું.	Mat, સાદડી.
પકી.	Plato, રકાળી.
	Broom, બાર.
	Brush, પીછી.
	Funnel, ગળી.
	Watch, ઘડિયાળ.

SLEEP.

Bed at eleven,
Up at seven ;
Twelve and eight
Will do, though late.

He that would thrive.
Must rise at five ;
He that has thriven,
May lie till seven.

Early to bed, and early to rise,
Makes a man healthy, wealthy and wise.

Of sleep seven hours will your vigour
Or eight hours at most—only babi

If much you've to do, be s—
One hour in the morni—

FOOD.

Your meals should be three—
 Breakfast, dinner, and tea;
 No more if you wish a long liver to be.

If you wish your life to last,
 See you never eat too fast;
 Reason why; if you should question,
 Thorough chewing helps digestion.

After meal-hour take rest,
 Thus the better 'twill digest;
 Spend the time in lively chat,
 Welcome business after that.

~

or spirits, he that swills,
 of future ills;
 es the day,
 ening pay.

EXERCISE.

Exercise in open air,
Keeps the system in repair;
All the better it will be,
If pursued with life and glee.
Have an object for your walk,
Or a friend with whom to talk;
Only thus, 'tis understood,
Will your walking do you good.
Merry sport and manly game,
Lend a vigour to the frame;
Which can ne'er be felt by those,
In dull dumps who like to do
These are surely pleasant
To prolong your year

TIME.

Sixty seconds make a minnte,
 Time enough to tie my shoe;
 Sixty minutes make an hour,
 Shall it pass, and nought to do?
 Twenty-four hours will make a day,
 Too much time to spend in sleep;
 Too much time to spend in play,
 For seven days will end the week.
 Fifty and two such weeks will put
 Near an end to every year;
 Days three hundred sixty-five
 Are the whole that it can share.
 Except in leap year, when one day
 Added is to gain lost time;
 May it not be spent in play,
 Neither any evil crime.

Time is short, we often say :

Can improve it well;

Or we may

Angels dwell.

યુનિયન પ્રેસમાંથી મળશે.

૩૦ આં પૈ.

ઈંગ્રેજી તથા ગુજરાતી ડીક્ષનેરી			
(મોટી) વાલમ ૧	૩	૦	૦
” ” ગુજરાતી ડીક્ષનેરી (મો-			
ટી) વાલમ ૨ થી ૮ દરેકના.	૨	૮	૦
માહારાજ લાઈબ્રેરી ઈંગ્રેજી ..	૩	૦	૦
” ” ” ગુજરાતી ..	૧	૮	૦
નયરંગે ઈશ્વર (વિરહ નાટક)	૦	૮	૦
સાવિત્રી (ગુજરાતી નાટક)	૦	૮	૦
કાળાં મેઢાં (ગુજરાતી નાટક)	૦	૮	૦
પારસી ગરબા ભાગ ૨ જો	૦	૬	૦
શાર્ટ સેન્ટેનસીસ	૦	૧	૦
ખંદગી	૦	૪	૦
નિતી વચન	૧		
પાઠમાળા અંક ૧ થી			
ભૂગોળ એશીઆની			
શ્રી સત્ય નારાયણની કથા .			

સૂચના.

આ આપડી નીચલે ઠેકાણેથી મલસે.—

ધોભીતલાવ —યુનિયન પ્રેસ.

” એરચરા કરાણી.

કોટ —જહાંગીર બેજનજી કરાણી.

રામવાડી પાશે—ચેડીયાદજી હોરમસજી માસ્તર.

કાલબાઢેવી —રાધાબાઈની કું.

ભુલેશ્વર —દાયાભાઈ જગજીવનદાસ.

અથાવ્યંધ લેનારાઓને સાડું કમીશન આપ-
એ વીશે યુનિયન પ્રેસમાં પુછવું.

